

Figures

Felip Sánchez Babot, el metge nedador

Text: *Xevi Planas*

Fotos: *Josep Maria Oliveras*

Felip Sánchez Babot, Pipe per als amics, és un dels metges de capçalera més populars de les terres de Girona. Entre els seus nombrosos pacients hi ha hagut bisbes, alcaldes i també metges. Als 78 anys encara exerceix la medicina i practica cada dia la natació, esport en el qual havia destacat de jove com a campió de Catalunya de 1.500 metres i de gran fons. Fill i nét de metges, sent un afecte especial per la gent gran, a la qual ha dedicat molts esforços des que va fundar la residència geriàtrica Puig d'en Roca de Girona.

La seva vocació de metge és fruit d'una herència familiar?

De petit mai no em vaig plantejar què volia ser de gran. Sempre he viscut intensament un ambient mèdic i gairebé ja vaig néixer metge. Els Babot, la família de la meva mare, vénen de Vidreres i són sastres. Els Sánchez estem implantats com a metges a Girona des del 1875. Un Sánchez factor, originari de Requesena, destinat com a guardaagulles al Congost, es va establir a Girona i va donar carrera al seu fill, Felip Sánchez Garcia, que el 1875 va iniciar la dinastia dels Sánchez dedicats a la medicina. Felip Sánchez Garcia, el meu avi, va exercir de metge fins al

1912. El meu pare, Felip Sánchez Llistosella, va exercir de metge fins al 1956, l'any en què li vaig agafar el relleu. Als 78 anys encara faig de metge. En aquest cas, d'acord amb el que preveu la llei, com a metge jubilat en exercici, substituït del meu fill quan se'n va a congressos o de vacances. Els metges, com els capellans, no ens jubilem mai. La gran ruta mèdica de la meva família continua amb el meu fill, Felip Sánchez Masó, que també és metge. La genealogia marca molt. De petit, jo jugava amb un tren elèctric i uns soldats de plom, com tots els nens. Però sobretot jugava a muntar un trenca-closques amb capses de medicines.

"De petit mai no em vaig plantejar què volia ser de gran. Gairebé ja vaig néixer metge"

FELIP SÁNCHEZ BABOT va néixer a Girona el 16 d'abril del 1924. Va estudiar medicina i exerceix de metge des del 1951. Va fundar, amb dues persones més, la residència geriàtrica Puig d'en Roca de Girona. Va ser campió de Catalunya de natació en les proves de 1.500 metres i gran fons. Ha rebut la Medalla d'Or de la Ciutat de Girona al mèrit esportiu. És soci predilecte del GEiEG i soci d'honor del Club Natació Banyoles. Va ser regidor de l'Ajuntament de Girona del 1960 al 1966. Va col·laborar regularment a l'emissora Radiocadena Girona amb un programa de divulgació mèdica, activitat que encara desenvolupa a través d'una secció fixa al *Butlletí de Sant Aniol de Finestres*.

Va rebre una bona educació?

Vaig tenir uns mestres extraordinaris. Vaig cursar els estudis primaris a Girona amb els maristes. Els secundaris els vaig cursar a Mataró, també amb els maristes, internat. Els tres primers anys de carrera els vaig haver de fer a Valladolid, perquè no hi havia places lliures a la Universitat de Barcelona. Els tres últims ja van ser a Barcelona. El 1951, en acabar la carrera, em vaig establir de metge a Girona. Dels mestres maristes, guardo un record excel·lent de Màximo Hidalgo, l'*hermano* Pancraccio, que era un gran químic. Vaig tenir la sort d'aprendre a la universitat d'uns professors magnífics. Em van marcar molt els doctors Farreras i

Pons. Quan érem estudiants de medicina veïem els metges com si fossin vaques sagrades. M'impresionava molt l'efecte que em produïen el doctor Muñoz o el doctor Peio Pascual. De les persones que he conegut, aquestes que he citat i Josep Pla, que en un dels seus llibres parla del meu avi, són de les que he admirat més.

De jove imaginava que la medicina evolucionaria tant com ha evolucionat?

Era inconcebible que pogués arribar a evolucionar tan de pressa. Ha guanyat en tècnica i ha perdut en humanitat. L'esperança de vida d'una persona al començament del segle XX era de 45 anys. Ara és de 82 anys per a les dones i de 78 per als homes. Encara seria més alta si no fos pels accidents de trànsit. Hem avançat molt en els aspectes clínic i assistencial. Abans la gent només anava al metge quan ja estava molt malalta de veritat. Ara la gent ha pres consciència de la importància del metge i el visita cada dos per tres. Ja em sembla bé que sigui així, perquè la millor medicina és la preventiva. La llàstima és que la medicina ha perdut en humanitat. Els metges d'ara no són tan comunicatius com els d'abans. Una vegada el doctor Josep Alsina i Bofill em comentava, amb tota la raó del món, que el cirurgià cura amb el bisturí i el metge cura amb la paraula. S'ha d'escoltar el malalt. El metge que no escolta el malalt no aconseguirà curar-lo. El malalt vol, per damunt de tot, que se l'escolti, que se l'aculli anímicament. El metge no el pot defraudar. L'ha de comprendre. I si no l'entén, ha de fer veure que l'entén. Algú em deia que s'ha de saber el que hi ha dins l'armari sense obrir-lo. Això és el que en diem l'ull clínic.

És optimista davant el futur de la medicina?

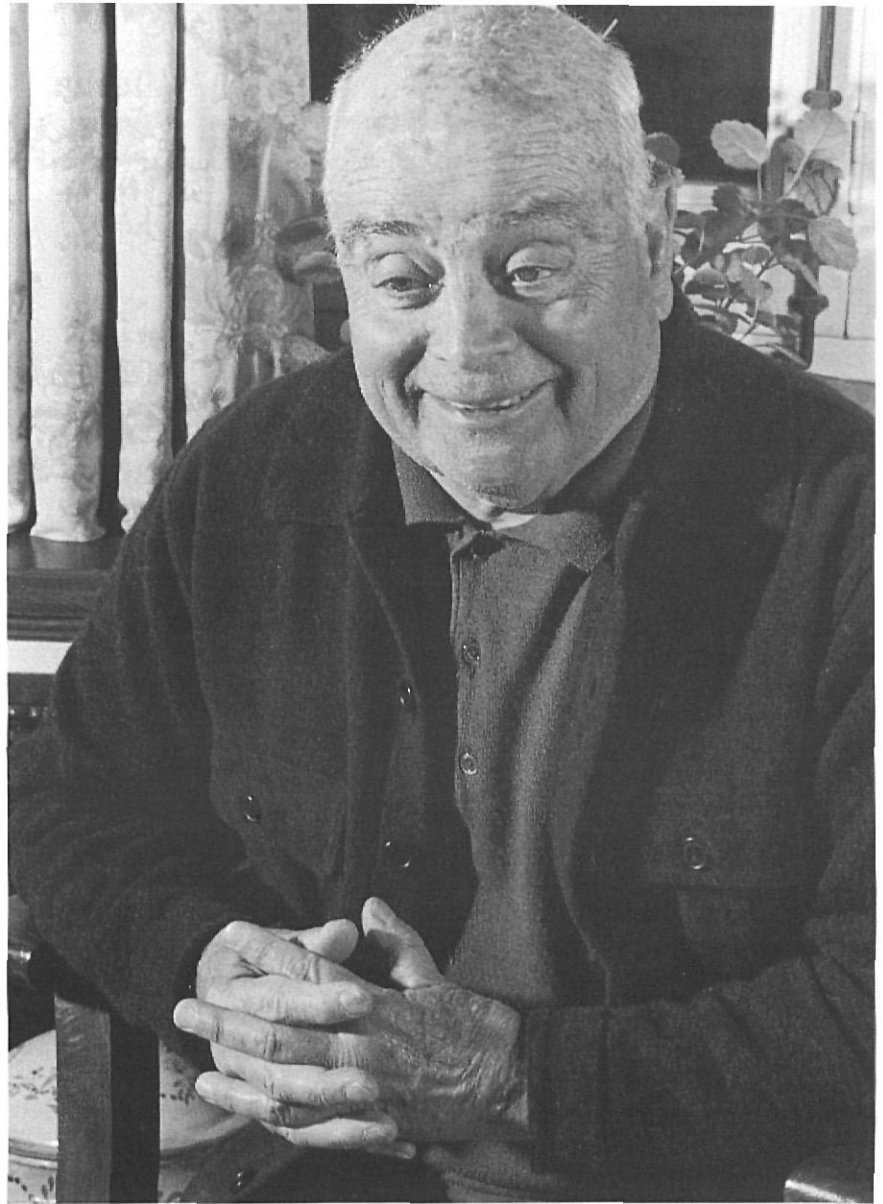
De morir, ens morirem sempre. Però hem d'anar per guanyar en expectativa de vida. Hem avançat molt en alimentació, higiene, vacunes, antibiòtics, etc. Ara el que cal és lluitar contra les grans plagues: els infarts de miocardi, els accidents de trànsit, la sida, el càncer, les malalties degeneratives i les altres infermetats que aquestes malalties degeneratives provoquen a través dels gèrmens oportunistes... La gran desgràcia és que no respectem el codi de circulació. Evitaríem tots els accidents de trànsit només respectant-lo.

La medicina és per a vostè una passió?

He viscut sempre la medicina amb una enorme vocació. Als catorze anys ja posava injeccions a la vena a qui fes falta i de ben jove ja feia pràctiques a l'asil d'ancians de Pedret. El 1950, quan encara era un estudiant, hi va haver una epidèmia de grip impressionant i ja vaig fer de metge sense ser-ne encara. Vaig demanar permís als professors i me'n vaig anar a ajudar el meu pare, que no donava l'abast.

Fins a quin punt el seu pare el va influir humanament?

Vaig tenir en el meu pare un mestre boníssim, com a persona i com a metge. Era un home d'una humanitat extraordinària. Visitava per res. Òbviament, es guanyava la vida, però si hagués cobrat totes les visites que va arribar a fer hauria estat milionari. Va viure la seva època d'una manera romàntica i heroica. La democràcia la van inventar els grecs, però jo la vaig descobrir a través del meu pare un dia que anant pel carrer ens vam trobar un amic seu escombriaire.

Van estar parlant com dos grans amics i jo, que tenia set o vuit anys, no acabava d'entendre que el pare es fes amb un escombriaire. Ell se'n va adonar i em va donar una lliçó de democràcia. "Aquest senyor era i és amic meu. Vam fer la comunió junts. Més endavant ell va estudiar per a escombriaire i jo vaig estudiar per a metge. La seva feina i la meva són exactament iguals. Tenen la mateixa importància", em va fer veure el meu pare. Amb aquest exemple queda definit el tarannà de la família... Tinc molts amics, entre els quals hi ha els escombriaires del meu barri.

Molts dels seus pacients han trobat en vostè l'amic, a part del metge...

Sempre he exercit el meu ofici amb la consciència que m'havia de donar als malalts. Hi ha hagut èpoques en què he arribat a ser el metge de 1.500 famílies de Girona, de 260

vells de la residència geriàtrica, de les monges dels convents de la ciutat... He estat metge dels alcaldes Pere Ordís i Joaquim Nadal... També he estat metge de palau per herència. Jo vaig ser qui va embalsamar el bisbe Cartanyà, al qual anava a donar-li personalment els medicaments perquè no hi havia manera que se'ls prenguéssin si jo no pujava a conversar amb ell. Vam ser molt amics amb el bisbe Jubany, del qual guardo unes cartes precioses de quan era cardenal a Barcelona. M'hi explicava com enyorava la vida tranquil·la del palau episcopal de Girona i les nostres xerrades a la cuina, que era l'únic racó una mica calent d'aquell fredíssim palau...

Vostè devia treballar moltes hores cada dia per poder atendre totes les visites...

Vaig néixer a les cinc del matí i aquest fet em deu haver proporcionat la virtut de la puntualitat. Sem-

“La medicina ha perdut en humanitat. El metge que no escolta el malalt no aconseguirà curar-lo”

pre he estat molt puntual i organitzat. Hi ha gent que sap quina hora és perquè em veu passar per davant seu a la mateixa hora en què hi passo cada dia... En èpoques d'epidèmia, arribava a fer més de 20 visites a domicili cada dia. El cèlebre doctor Robert, que coneixia la Girona antiga, sempre apuntava que per ser bon metge a Girona no n'hi havia prou a saber medicina, sinó que també s'havia de tenir bones cames... El 1956 vaig entrar a la Diputació de Girona com a metge contractat laboral. Per acord d'aquesta institució, vaig fundar, fa una trentena d'anys, la residència geriàtrica Puig d'en

Roca amb sor Rosario i Josep Brugué. Vam arribar a tenir-hi més de 300 vells... Les dècades dels seixanta, els setanta i els vuitanta van ser terrorífiques. No vaig parar de treballar. Si tornés a néixer, faria el mateix. He tingut la sort de poder-me guanyar la vida i de poder donar una carrera als meus tres fills: en Felip, que és metge; l'Esperança, que és mestra; i l'Elena, que és periodista. Casar-me amb la meua dona va ser treure la millor travessa de la meua vida... Encara m'ha quedat temps per interessar-me per la literatura, la música i la pintura. L'atracció per la literatura em ve per l'arquitecte i poeta Rafael Masó, el

pare de la meua dona, l'Esperança. La que sento per la música em ve del meu oncle, que era metge de cantants del Liceu. La meua aproximació a la pintura la dec al metge i pintor Arimany, que em va ensenyar a mirar els quadres una vegada que vam anar plegats al Museo del Prado. També he tingut la sort d'haver nascut a Girona, que és una ciutat amb una qualitat de vida molt alta, en un país civilitzat. Girona té un encant indefinible. Els que hi vénen de fora s'hi senten malament, però no en saben marxar. La ironia i el sentit de l'humor dels gironins són sensacionals...

Quin lloc ha ocupat l'esport en la seva vida?

Ha ocupat un lloc central. La passió per l'esport em ve del meu pare, que era aixecador de peses i practicava la lluita grecoromana. He practicat molts esports: des del ciclisme fins a la vela, passant pel muntanyisme, sempre pel goig espiritual i per suar la carcanada, més que no pas per guanyar res. Ja el 1955 vaig pujar a l'Aneto des de la vall de Benasc. El meu esport preferit ha estat la natació, que m'ha donat moltes satisfaccions. En primer lloc, la de les moltes amistats entranyables que hi he fet. Vaig crear la Travessia de l'Estany de Banyoles el 1944. El primer any hi vam participar catorze nedadors i vaig guanyar jo. Des de llavors només hi he faltat els dos anys que vaig estar de milícies i l'any que va morir el meu pare. Encara ara nedo cada matí, tot i que no estic tan en forma com quan vaig quedar campió de Catalunya de 1.500 metres i de gran fons, i campió estatal universitari amb el meu equip de waterpolo. Llavors, cap al

1955, feia grans travessies, com la de Gibraltar, la del golf de Roses o la de Palamós-Tossa.

Quina és la raó bàsica per la qual recomanaria a tothom que fes esport?

A part de ser beneficiós per a la salut, l'esport és una escola de voluntat i sacrifici. El metge i l'esportista convergeixen en la mateixa màxima humanista que defineix l'esperit de les religions monoteistes: "Ajuda el teu veí i estigues tranquil". L'esport és una font de salut. Tothom n'hauria de practicar, de la mateixa manera que tothom hauria de fer cas del consell de Letamendi, que recomanava dur una vida honesta, moderada i sana, basada en el plaer de passejar i la tranquil·litat de no preocupar-se per res.

Vostè va ser regidor de l'Ajuntament de Girona durant el franquisme. Què el va motivar a accedir al càrrec de regidor?

Els metges som molt mals metges de nosaltres mateixos. Jo he estat metge de molts metges. Un d'ells era el doctor Ordís, que el 1960 era l'alcalde de Girona. Un dia em va proposar ser regidor. Jo li vaig dir que anava a trenta-nou de coll i que no tenia ni idea de què implicava aquest càrrec. Em va convèncer i vaig sortir elegit regidor familiar. Vam entrar a l'Ajuntament amb el doctor Casellas i el dentista Veray sense ser del partit del règim. Vaig ser regidor de Serveis i de la Policia Municipal del 1960 al 1963. Del 1964 al 1966 em vaig ocupar també de la regidoria d'Esports, ja com a tinent d'alcalde. La construcció de la plataforma de la plaça de Catalunya i l'impuls del pas elevat del tren per la ciutat són les dues obres més importants que va realitzar aquell ajuntament. Entre les

decisions que vaig prendre com a regidor hi va haver la d'apujar el sou a tots els policies, la de la neteja dels nínxols del cementiri, i la instal·lació de parquímetres al pont de Pedra i a la plaça del Vi. També vaig treure els taxis de la plaça del Vi. Va anar de poc que els taxistes no em pelessin...

Vostè ha treballat molt per millorar l'assistència sanitària a la gent gran. Creu que la societat està mentalitzada per al canvi que comportarà l'envelliment de la població?

No ho està. No som conscients que el 2050 hi haurà tres persones de més de 65 anys per cada adolescent de 15 anys. La meva gran debilitat ha estat la gent gran. Els metges de capçalera o de família ens hem convertit en geriatres. Els vells m'enganxen. M'encanten perquè es fan estimar i t'estimen. Necessiten, a part d'assistència mèdica, afecte i suport espiritual. El gran repte de l'assistència geriàtrica és separar els vells que tenen el cap clar dels vells dements. La demència es contagia. Una família no pot tenir un dement a casa, perquè es desespera. Si el té, l'ha de lligar. El que convé

és que hi hagi més centres que acullin els dements. Caldria, en canvi, que les famílies fossin responsables i tinguessin a casa els avis que estan bé del cap. El precepte geriàtric diu que el vell ha de conuiu amb la família. Però ja se sap... En les famílies modernes, l'home i la dona surten de casa a treballar a les vuit del matí i no hi tornen fins al vespre. S'estimen més tancar els avis a una residència privada pagant el que calgui. No s'adonen que els fills estan observant-los i que faran amb ells el mateix que ells facin amb els seus pares. Tal faràs, tal trobaràs. No s'han de fer homenatges a la gent gran. El que s'ha de fer és tenir-la a casa i cuidar-la com cal. El meu pare va morir als meus braços als 65 anys. La meua mare, ben neta i polida, em va mirar un dia, va estranyar la vista i va morir per vellesa fisiològica als 92 anys. Ara les famílies estan disgregades i és molt difícil que puguin viure aquesta experiència que jo vaig viure amb els meus pares. El futur és negre. Estem a les beceroles i la gent s'enganya refiant-se de la Seguretat Social...